

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ „ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА”

Кафедра культурології та кіно-, телемистецтва
(назва кафедри)

СИЛАБУС

Інтерсеміотичні студії
(назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки _____ 05 Соціальні та поведінкові науки _____
(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальність _____ 052 Політологія _____
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-кваліфікаційний рівень _____ другий (магістерський) рівень _____

форма навчання _____ денна/заочна _____

освітня програма _____ Прикладна політологія _____
(назва спеціалізації)

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29.08.2019

Завідувач кафедри _____ (підпис)

Перезатверджено: протокол № _____ від _____

Перезатверджено: протокол № _____ від _____

Перезатверджено: протокол № _____ від _____

1. Інформація про викладача

Прізвище ім'я по батькові	Філоненко Наталія Михайлівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри культурології та кіно-, телемистецтва
Місце роботи	ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”, кафедра культурології та кіно-, телемистецтва
Адреса кафедри	м. Старобільськ, вул. Гоголя, 1
Котакти	м.т.: 050 883 76 07
E-mail	filonenko78@ukr.net
Консультації	
Час	відповідно до графіку індивідуальних консультацій
Місце	ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”, Інститут культури та мистецтва, кафедра культурології, та кіно-, телемистецтва, м. Старобільськ, вул. Гоголя, 1

2. Інформація для підтримання зв'язок з е-тьютором

Прізвище ім'я по батькові	Філоненко Наталія Михайлівна
E-mail	filonenko78@ukr.net
Котакти	050 883 76 07

3. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	052 Політологія
Освітня програма	Прикладна політологія
Освітньо-кваліфікаційний рівень	магістр
Загальні характеристики	за вибором
Веб-сайт курсу	
ID ОП	
Рік вивчення дисципліни	перший
семестр	2
Загальна кількість кредитів ECTS	5
Загальна кількість годин	150
Лекції / Практичні, семінарські заняття / Лабораторні / Самостійна робота	12 / 28 / - / 110 6 / 14 - / 130
Мова навчання	українська
Форма підсумкового контролю	залік

4. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета:

– ознайомити магістрантів з принципами семіотичного підходу до мистецтва, сформувати уявлення про особливості інтерсеміотичного перекладу творів мистецтва; формувати навички інтерпретації різномірних культурних текстів; розвивати уміння критично оцінювати мистецькі тексти різних епох.

Завдання курсу:

– формувати здатність до інтерпретації, конструювання й використання у процесі професійної та педагогічної діяльності мультимедійних текстів різного рівня складності;

– розвивати творчу особистість студентів як майбутніх політологів і викладачів вищої школи, які реалізовуватимуть і розроблятимуть інноваційні методи та технології досліджень у професійній сфері, навчання й виховання майбутніх спеціалістів із використанням сучасних методів і технологій конструювання текстів;

– удосконалювати практичні навички та вміння студентів щодо використання інформаційно-комунікативного, виразного, образного рівнів мультимедійних творів у процесі професійної та педагогічної діяльності в сучасних закладах вищої освіти.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен знати:

- зміст основних понять інтерсеміотики;
- історію вивчення міжмистецької взаємодії;
- принципи рецепції синтетичних образів і творів;
- специфіку використання міжмистецької взаємодії;
- особливості використання інтермедіальних зразків на телебаченні та в кіберпросторі;
- способи і прийоми передачі іномедіальних образів у різних видах мистецтва.

вміти:

- використовувати різні медіа у процесі професійної та педагогічної діяльності;
- доречно вживати у професійних текстах знаки і символи різних семіотичних систем;
- інтерпретувати тексти різних галузей культури;
- критично оцінювати тексти медіакультури.

Місце дисципліни нормативна навчальна дисципліна «Педагогіка і психологія вищої школи» є складовою циклу професійної і практичної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» ОП «Прикладна політологія».

Передумови (актуальні знання, необхідні для опанування дисципліни).

Актуальними є знання з філософії, естетики, історії зарубіжної та української культури.

5. Структура навчальної дисципліни

№	Змістовні модулі та їхня структура	денна форма навчання						заочна форма навчання				
		загальна кількість	лекції	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота	загальна кількість	лекції	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота	
Перший модуль												
1.1.	Інтерсеміотичні студії як галузь культурологічних досліджень	19	2	2		15	22	1	1		20	
1.2.	Методологічні основи інтерсеміотичних студій	24	2	2		20	22	1	1		20	
1.3.	Мистецтво як семіотична система	21	2	4		15	22		2		20	
Другий модуль												
2.1.	Експліцитна та імпліцитна форми інтерсеміотики	30	2	8		20	31	2	4		25	
2.2.	Синтетичні та полісеміотичні види мистецтва	30	2	8		20	31	2	4		25	
2.3.	Медіамистецтво	26	2	4		20	22		2		20	
	ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН	150	12	28		110	150	6	14		130	

Теми семінарських / практичних занять

<i>№п/п</i>	<i>Назва теми</i>	<i>Години</i>
1.	Інтерсеміотичні студії як галузь культурологічних досліджень	2
2.	Методологічні основи інтерсеміотичних студій	2
3.	Мистецтво як семіотична система. Модернізм та авангардизм в інтерсеміотичному вимірі	4
4.	Нормативна інтерсеміотичність	2
5.	Пластичність у мистецтві	4
6.	Музикальність у мистецтві	4
7.	Медіацитатність хореографічних текстів	4
8.	Мультимедійне прочитання поеми І. Котляревського «Енеїда»	2
9.	Інтерсеміотичний характер медіакультури	4
Разом		28

Теми лабораторних занять (не передбачено навчальним планом)

Самостійна робота

<i>№п/п</i>	<i>Назва теми</i>	<i>Години</i>
1.	Інтерсеміотичні студії як галузь культурологічних досліджень	15
2.	Методологічні основи інтерсеміотичних студій	20
3.	Мистецтво як семіотична система	15
4.	Експліцитна та імпліцитна форми інтерсеміотики	20
5.	Синтетичні та полісеміотичні види мистецтва	20
6.	Медіамистецтво	20
Разом		110

6. Методи навчання

- пояснювально-ілюстративний
- репродуктивний
- проблемного викладання
- частково-пошуковий
- дослідницький

7. Форми і методи контролю

Фронтальне опитування, тестування, виконання завдань для самостійної роботи, виконання контрольної-модульної роботи.

8. Критерії оцінювання знань студентів (у %)

Поточний і підсумковий контроль знань і умінь магістрантів з дисципліни «Інтерсеміотичні студії» здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Успішність магістрантів із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою і складається з успішності з навчальної роботи (практичних завдань і завдань для самостійної роботи), для оцінювання якої призначається 70 %, і результатів контрольних модульних робіт і підсумкового тестування – 30 %.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Діяльність студента:

- письмова модульна контрольна робота (тестування) – 10 балів;
- письмова модульна контрольна робота (творчий проект) – 20 балів;
- результати роботи на практичних заняттях – 42 балів;
- самостійна робота – 28 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі	Оцінка	Оцінка за національною шкалою
-------------------	--------	-------------------------------

види навчальної діяльності	ECTS	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
83-89	B	добре	
75-82	C		
63-74	D	задовільно	
50-62	E		
21-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Питання для підготовки до контрольно-модульного оцінювання

1. Поняття про знак і знакову систему.
2. Структура знаку: поняття денотату, десигнату, концепту.
3. Поняття про семіотику та інтерсеміотику як науки.
4. Первинні і вторинні знакові системи, їхні типи.
5. Денотативне і конотативне значення знаків.
6. Поняття про герменевтику як науку.
7. Поняття про медію, медіальний характер мистецтва.
8. Види міжмистецької взаємодії: інтерсеміотичний переклад, екфразис.
9. Класифікація типів інтерсеміотичності М. Ісагулова.
10. Класифікація типів інтерсеміотичності В. Вольфа та О. Ханзен-Льове.

11. Завдання для контролю самостійної роботи

Тема 1. Інтерсеміотичні студії як галузь культурологічних досліджень

1. Дайте визначення первинних і вторинних знакових систем; наведіть приклади.
2. Визначте, які знакові системи наявні в тексті народної пісні «Ой що ж то за шум учинився...».
3. Порівняйте використання знакових систем у тексті пісні «Ой що ж то за шум учинився...» та її інтерпретації у виконанні О. Ігнатуші.
4. Дайте визначення денотативного й конотативного значення знаків; наведіть приклади.
5. Визначте, денотативне чи конотативне значення домінує в тексті та в композиції пісні «Ой що ж то за шум учинився...».

Тема 2. Методологічні основи інтерсеміотичних студій

1. Дайте визначення поняття «інтерпретація» і поясніть, чим обумовлена множинність інтерпретацій текстів різного ґатунку.
2. Розкрийте зміст понять «денотат» і «десигнат (концепт)».
3. Визначте денотат і десигнат шахової фігури як знаку.
4. Окресліть відмінності між знаком, символом і текстом, наведіть приклади кожного з них.

Тема 3. Мистецтво як семіотична система

1. Назвіть інтегральні медіуми для кожного виду мистецтва.
2. Визначте спільні засоби образотворення для різних видів мистецтва.
3. Дайте визначення поняття «міжмистецька взаємодія».
4. Вкажіть приклади міжмистецької взаємодії, притаманні бароко, модернізму, постмодернізму.

Тема 4. Експліцитна та імпліцитна форми інтерсеміотики

1. Поясніть відмінність між експліцитною та імпліцитною формами інтермедіальності, наведіть приклади.
2. Порівняйте класифікації виявів міжмистецької взаємодії М. Ісагулова та В. Вольфа. Чия класифікація видається Вам більш точною (думку обґрунтуйте)?
3. Розкрийте зміст явища «інтерсеміотичний переклад», наведіть приклади.
4. Розкрийте зміст явища «мультимедійний митець», наведіть приклади.

Тема 5. Синтетичні та полісеміотичні види мистецтва

1. Розкрийте зміст поняття «синтез мистецтв», наведіть приклади.
2. Розкрийте зміст поняття «полісеміотичність мистецтва», наведіть приклади.

3. Доберіть приклади різних видів візуальної поезії.
4. Доберіть 2-3 приклади екфрази.

Тема 6. Медіамистецтво

1. Розкрийте зміст понять «медіамистецтво», «медіакультура», поясніть відмінності між ними.
2. Доведіть, що медіамистецтво має мультимедійний характер.
3. Поясніть, чим обумовлена ефективність впливу телебачення на масову свідомість.
4. Розкрийте зміст поняття «гіпертекст».
5. Створіть мистецький гіпертекст на самостійно обрану тему.

12. Методичне забезпечення

Електронний варіант лекцій, завдань до практичних занять, питання до контрольних модульних робіт, завдання для самостійної роботи. Студенти мають доступ до електронних варіантів методичних вказівок до практичних занять і електронної бібліотеки.

13. Рекомендована література

Основна навчальна література

1. Барт Р. Избранные работы. Семиотика. Поэтика: Пер. с фр. – М. : Прогресс, 1989. – 616 с.
2. Гадамер Г.-Г. Истина і метод : [пер. з нім.] / Ганс-Георг Гадамер. – К. : Юніверс, 2000. – Т. 1. – 464 с.
3. Каган М. С. Морфология искусства. Историко-теоретическое исследование внутреннего строения мира искусств / М. С. Каган. – Л. : Искусство, 1972. – 440 с.
4. Лотман Ю. М. Семиотика культуры и понятие текста / Избранные статьи. Т. 1. – Таллинн, 1992. – С. 129 – 132.
5. Лотман Ю. М. Статьи по семиотике культуры и искусства. – СПб. : Академический проект, 2002. – 544 с.
6. Рикер П. Конфликт интерпретаций: Очерки о герменевтике / Пер с фр. И. Вдовиной. – М. : Канон-Пресс, 2002. – 624 с.
7. Рисак О.О. Найперше музика у слові: проблема синтезу мистецтв в українській літературі кінця ХІХ – початку ХХ ст. / Олександр Рисак. – Луцьк: Вежа, 1999. – 402 с.
8. Тисельтон Э. Герменевтика / Пер. с англ. О. Розенберг. – Черкасы : Коллоквиум, 2011. – 430 с.
9. Шлейермахер Ф. Герменевтика / Пер. с нем. А. Л. Вольского. – СПб. : Европейский дом, 2004. – 242 с.

Додаткова навчальна література

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької. – Л. : Літопис, 1996. – 634 с.
2. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія / Пер. з англ. О. Погинайко. – К. : Смолоскип, 2008. – 360 с.
3. Брузгене Р. Музыка в литературе: тематизирование как аспект имагологии / Рута Брузгене / Літературна компаративіст-тика. – Вип. IV: Имагологічний аспект сучасної компаративістики: стратегії та парадигми. – Ч. 1. – К.: ВД „Стилос”, 2011. – 296 с.
4. Вислоух С. Література й візуальний образ. Простір структурної спільності мистецтв / Северина Вислоух // Теорія літератури в Польщі. Антологія текстів. Друга половина ХХ – початку ХХІ ст. / Упоряд. Б. Бакули; за заг. ред. В. Моренця; Пер. з польськ. С. Яковенка. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 309–321.
5. Мифы народов мира: Энцикл.: В 2-х т. / Глав. ред. С.А.Токарев. – Москва: Рос. энцикл., 1997. – Т. 1. – 671 с; 1998. – Т. 2. – 719 с.

Інтернет-ресурси

1. Живопис. Короткий словник термінів // Режим доступу: <http://bibliograph.com.ua/slovarZhivopis/107.htm>
2. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні. – Режим доступу : http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya_vprovadzhennya_mediaosviti_v_ukraini_nova_redaktsiya/
3. Классическая музыка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.classic-music.ru/dic.html>

4. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / Режим доступу : <http://litmisto.org.ua/?p=16851>
5. Мифы народов мира // Режим доступу: <http://ancientrome.ru/dictio/article.htm?a=501257583>
6. Музична скриня [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://music-ukr.blogspot.com/p/blog-page_28.html
- 7.Словарь Античности // Режим доступу: <http://ancientrome.ru/dictio/article.htm?a=219805063>